

Tio över ett – Motiv

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Komma ihåg texten och skapa förutsättningar för att kunna analysera.

Läraren reflekterar

Att göra anteckningar regelbundet under läsning ger bra och nödvändigt stöd åt minnet. För att eleverna inte ska uppleva att uppgifterna tar överhanden över läsningen kan den här varianten med avgränsat (i omfång) skrivande vara väl motiverat. Att svara på frågor om eller skriva sammanfattningar av *varje* kapitel kan ju bli lite tjatigt och göra att motivationen att läsa vidare sjunker.

Metod

Att upptäcka planterade ledtrådar, mönster och göra kopplingar fram och tillbaka i texten är för en ovan läsare inte helt enkelt. Därför brukar jag ganska tidigt i läsningen berätta att handlingen kommer att kretsa kring vissa saker (motiv). Eleverna får dessa ord på en liten lapp (som samtidigt kan fungera som bokmärke). Efter varje läst kapitel ska eleverna komma på en titel, samt skriva vilket motiv som de bäst anser sammanfattar kapitlet. Självklart kan eleverna sätta ett annat lämpligt ord på kapitlet om de anser att det är bättre.

BOKMÄRKE - MOTIV I TIO ÖVER ETT

GRUVAN: Sprängningarna. Hatet och kärleken till gruvan.	
KIRUNA: Gatornas, platsernas och byggnadernas historia.	
SKOLAN: Lärares och skolans roll.	
BOKEN: Bibliotekets och läsningens betydelse.	
KÄRLEK: Pirret som kastar Maja mellan hopp och förtvivlan.	
VÄNSKAP: Stödet i svåra och livsavgörande händelser.	

Handlingen kretsar kring dessa motiv på olika sätt. Här är några.

GRUVAN: Sprängningarna symboliserar både den fysiska förändringen av staden och Majas inre stress för att staden ska rasa ned i underjorden. Maja försöker få kontroll när hon dokumenterar Kirunas sprickor med sin mobilkamera och vaknar varje natt redo att rädda sin familj med sin packade nödväska.

KIRUNA: Kiruna måste flyttas på grund av gruvan. Flytten från den gamla till den nya staden fungerar som en symbol för förändring och förlust. Specifika platser som Majas hem, skolan och andra platser återkommer ofta och är viktiga ur olika aspekter av hennes och andra Kirunabors liv.

SKOLAN: I skolan får Maja stöd av läraren Stina, men känner press och konkurrens från andra. Skolan är platsen där uppgifter, prestationer och relationer blir av avgörande betydelse för Maja.

BOKEN: Maja använder böcker som en tillflykt från sin oro över Kirunas stadsflytt. Böckerna ger henne något att hålla fast vid när allt annat känns osäkert. Läsning är en stor del av Majas personlighet och identitet. Böckerna bygger relationer och samtalen om dem skapar gemenskap. Biblioteket är en viktig fristad där hon kan vara sig själv.

KÄRLEK: Maja har spanat på Albin i evigheter, men knappt sagt ett ord till honom. Hon kan hans schema utantill och vet när han tränar ishockey. Övåntat och plötsligt får Maja möjlighet att lära känna honom i bokklubben. Steg för steg kommer hon närmare och närmare, men plötsliga händelser gör att Maja blir osäker. Det turbulenta kärlekslivet kastar Maja mellan hopp och förtvivlan.

VÄNSKAP: Julia är en tålmodig vän som lyssnar på Majas funderingar om kärlek och gruvan. Maja är dock inte riktigt där för Julia när hon går igenom svåra och livsavgörande händelser. Vänskapens lojalitet sätts på prov. Maja och Julias vänskap skildrar även konflikter, svartsjuka och hänsyn till förändrade omständigheter.

Jag brukar samla elevernas och mina förslag i ett dokument som vi fyller på gemensamt. Eleverna skriver sina titlar och motiv på en sida i sin skrivbok.

Skriv en titel på varje kapitel och välj ett motiv som sammanfattar handlingen.

KAP 1	Kiruna ska rivas. Flytta. Innan allt rasar.	KIRUNA
KAP 2	En selfie på bussen. Albin.	KÄRLEK
KAP 3	Julia har tröttnat	VÄNSKAP
KAP 4	Skrivuppgiften: "Skriv om flytten". Jämnas med marken. Jävla järnmalm.	SKOLAN
KAP 5	Julias mamma har skaffat kille. Kirunas lampor.	KIRUNA
KAP 6	Klockan 1.21. Mullret från underjorden. Vi överlevde ännu en natt.	GRUVAN
KAP 7	Bokklubben. Albin läser. Jag heter visst Albin.	BOKEN
KAP 8	Maja "dog". Första intrycket. Träffa Albin igen.	KÄRLEK
KAP 9	Gemensam rast. Albins schema. Ett hej i en tom korridor.	SKOLAN
KAP 10	Mormor. Kommunfullmäktige. Flytta Stadshuset?	SKOLAN/KIRUNA
KAP 11	Pappa är säkert död. Ingen fattar!	GRUVAN
KAP 12	Pappa under jord. Mollys oro. Film nummer arton.	GRUVAN
KAP 13	Fööööööööör! Emot.	SKOLAN
KAP 14	Favoritböcker. Försiktiga steg i snön. Han.Har.Sett.Mig.	BOKEN/KÄRLEK
KAP 15	Universitetet? Jag är emot. Lärares åsikter. Jag har ingen annan.	KIRUNA
KAP 16	Bromsgatan	KIRUNA/KÄRLEK
KAP 17	Debatten	SKOLAN
KAP 18	Flytten till Luleå	VÄNSKAP

När eleverna har läst ungefär halva boken, till och med kapitel 31, stannar vi upp i läsningen. Eleverna skriver om på vilka olika sätt boken kretsar kring motiven. Eleverna återvänder till sina anteckningar och bläddrar i boken för att lyfta fram olika exempel. Därefter genomför vi ett boksamtal om elevernas iakttagelser, tankar och upplevelser.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten.

Betygskriterier

Eleven läser skönlitteratur och sakprosatexter med **mycket gott** flyt och visar **mycket god** läsförståelse. Dessutom sammanfattar eleven olika texter med mycket god säkerhet. Eleven för **välutvecklade** resonemang om innehållet i olika texter. Eleven visar också **mycket goda** kunskaper om skönlitteratur och de sammanhang som olika verk har tillkommit i.

Eleven samtalar om och diskuterar varierande ämnen på ett sätt som utvecklar samtalen och diskussionerna **väl**. Eleven framför åsikter med **väl** underbyggda argument. Dessutom förbereder och genomför eleven muntliga framställningar med **väl fungerande** struktur och innehåll och **god** anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.